

Eurobirdwatch 2005, de resultaten

Anne van der Zijpp

Voor de tweede keer nodigde Vogelbescherming Nederland ons uit deel te nemen aan de najaarstrektelling. Ging het vorig jaar om een telling in een bekend natuurgebied, dit jaar lag de nadruk op het thema 'achteruitgang van vogels en landschap' en dan met name met betrekking tot het akkerland. Farming for Life heet de campagne van BirdLife International die zich richt op de stimulering van duurzame natuur- en milieuvriendelijke landbouwmethoden. Zou Avifauna daar een bijdrage kunnen leveren, vroeg het bestuur zich af. Ja, maar dan wel in samenwerking met de Werkgroep Grauwe Kiekendief, die sinds enige tijd bezig is ook buiten de broedtijd de ontwikkeling van de op de akkers levende muizeneters te volgen. Twee vliegen in één klap proberen te slaan dus. Het voorstel werd met enthousiasme begroet. Avifauna-tellers werden met enige moeite gevonden; die van de Werkgroep stonden al klaar.

En zo togen op de regenachtige zaterdagmorgen van 1 oktober 2005 23 vogelliefhebbers, aangevuld met twee persmensen, naar Kostverloren bij Drieborg in het Oldambt. Het telgebied omvatte een ruim terrein van Delfzijl tot over de Duitse grens en noordelijk van de lijn Drieborg-Finsterwolde-Midwolda. Feitelijk de Dollardpolders en twee telgebieden tussen Blijham-Bellingwolde en Oudeschans. Totaal werd bijna 17.000 hectare geteld. De telgroepen werden gemengd gevormd. Dat had twee voordelen: de mensen van de Werkgroep waren bekend met het terrein en op deze wijze werd de bekendheid met elkaars telwerk versterkt. Er werd zo'n vijf uur geteld. De resultaten van de telling werden op gezette tijden naar onze centrale post in Kostverloren doorgebeld en hiervandaan gingen ze naar de landelijke coördinatie in Zeist. De Europese gegevens worden trouwens dit jaar verwerkt

door de Turkse BirdLife organisatie.

Wat heeft deze samenwerking opgeleverd? In de eerste plaats is gebleken dat zo'n eenmalige telling vlot kan worden georganiseerd en dat de coördinatie uiterst gladjes is verlopen. Het enthousiasme bij de tellers was groot, de waarnemingen uiterst boeiend en de gezelligheid navenant. Hoewel enkele mensen van de Werkgroep ook lid zijn van Avifauna, was het voor de meeste van de Avifauna-leden een nieuw en interessant gebied om te tellen. Ondanks de slechte weersvoorspelling klaarde het weer na een uurtje miezeren op en scheen later op de ochtend de zon. Kortom: hiermee was weer eens bewezen dat wie thuis blijft altijd ongelijk heeft.

Welke waarnemingen zijn gedaan? Totaal werden 89 soorten geteld. Uiteraard waren er grote aantalsverschillen. Van de 8.178 Spreeuwen tot de eenlingen Gekraagde Roodstaart, Tureluur, Witgat, Zanglijster en Zwartkop. Kieviten (5.134) en Goudplevieren (4.217) in grote aantallen. Van de ganzensoorten waren naast Grauwe Gans (2.608) nog nauwelijks andere aanwezig (Brandganzen en Canadese in lage aantallen; deze moeten als 'doorlopend in het gebied aanwezig' worden beschouwd). De variatie aan muizeneters was groot: talrijke Buizerds (130), al redelijk veel Blauwe Kiekendieven (17, waaronder relatief veel mannen), nog enkele Bruine (4), weer talrijke Torenvalken (81) en die twee Ruigpootbuizerds. Ook de Blauwe Reiger kan als muizeneter worden beschouwd: met 201 getelde dieren kunnen we zeggen dat deze ruim aanwezig is in het gebied. Wat te zeggen van de typische akkervogels? Patrijs: slechts vijf geteld (wat gezien de gebruikte methode - veel vanuit de auto en marginale trefkans van de soort - voor de hand ligt). Gele Kwikstaart

3, maar de soort heeft het gebied al verlaten. Veldleeuwerik 104; lijkt leuk, maar het is trek-tijd en dus verwacht je hogere aantallen (onze eigen broedvogels zijn al een tijdje weg en de grote influx uit het noorden moet nog komen). Graspieper: 598 gezien, maar ook hier geldt dat de vogels op trek zijn.

Witte Kwikstaart 83, houdt ook niet over, gezien de tijd van het jaar. De variatie in soorten was heel behoorlijk en dat geldt ook voor de zangertjes. Van Sperwer, Smelleken, Havik en Slechtvalk, de vogeljagers, werden enkele gezien. Opmerkelijk was de waarneming van de Strandleeuweriken en de Fraters: vroeg voor de tijd van het jaar.

Kunnen we hier iets uit afleiden over de toe-

stand van de Groninger akkers als doortrek-/pleistergebied? Dat zou op grond van deze eenmalige steekproeftelling wel erg kort door de bocht zijn. Je kunt zeggen dat we soorten als Grauwe Gors en Velduil hebben gemist, maar dat is een open deur. Duidelijk is wel dat van de typische akkervogels geen grote aantallen werden waargenomen, maar dat valt gezien het tijdstip van de telling ook niet te verwachten. Wel was bijvoorbeeld het aantal Blauwe Kieken relatief goed. Voor pleisteraars als Kievit en Goudplevier is het er kennelijk wel goed toeven.

Avifauna dankt de Werkgroep Grauwe Kiekendief voor de prettige samenwerking en de gastvrijheid.